Suomen Asehistoriallinen Seura ry

A Member of the Foundation for European Societies of Arms Collectors

LAUSUNTO 1(1)

8.10. 2026

Asia Hallituksen esitys HE 122/2026 eduskunnalle laiksi ampuma-aselain muuttamisesta

1. ASELAKI JA ASELUPAHALLINTOKULTTUURI

2011 kouluampumisten jälkeen poliisin aselupahallinnon ylikomisario kertoi, että ”lainsäätäjä on edellyttänyt tiukkaa suhtautumista aseenomistajia kohtaan”. Poliittisesta paineesta johtunut tiukka suhtautuminen on sittemmin 15 vuodessa muuttunut olennaiseksi osaksi poliisin aselupahallinnon kulttuuria. Poliisin lupahallintostrategia 2017–2021 linjaa, että ”Poliisin lupahallinto on merkittävä osa hallinnollista rikostorjuntaa”. Lakia noudattavana kansalaisina haluamme poliisilta asiallista hallinnollista palvelua aselupahallinnossa. 2024 tehdyn kyselytutkimuksen mukaan rikostorjunta on nykyään liian korostunut aselupahallinnon kulttuurissa.

2. ASELAIN VALMISTELUN ARVIOINTIA

Ennen nykyisen aselain valmistelua Suomen lupahallintokulttuuriin luotiin kolme epäselvä tilanne kolmen asian osalta. Nämä olivat deaktivoitujen konepistoolien säilytys, vanhojen mustaruutiaseiden ostamisen vaatima lupa sekä vanhojen toimintakyvyttömäksi tehtyjen tykkien asema. Nykyisessä lakiesityksessä epäselvyys korjataan palaamalla ”harmaata vaihetta” edeltäneeseen vallitsevaan tilanteeseen deko-konepistoolin ja mustaruutiaseiden osalta. Toimintakyvyttömien tykkien osalta esitetään paikallista harkintavaltaa ja poliisin rajallisia resursseja vaativia turhia tarkastuskierroksia vuosikymmeniä rauhassa seisseiden tykkien uudelleen tarkastamiseksi. Tykit on aikanaan tehty vaarattomaksi virkatyönä ohjeistuksen mukaisesti (Sisäasiainministeriön ohje SM-2006-03245). Tällainen toimintakulttuuri lainvalmistelussa ei ole omiaan herättämään luottamusta viranomaisten toimintaan. Lisäksi on mahdollista, että kansalaisten perustuslain takaamaa omaisuuden suojaa loukataan ”paikallisella harkintavallan” käytöllä jos tykki ei läpäisekään poliisivirkamiehen tarkastusta ja sitä vaaditaan hävitettäväksi.

Kansalaisten perusoikeuksien loukkaamiselle pitää olla erityisen painavat perusteet. Tässä lakiesityksessä vaarattomaksi tehtyjen tykkien tarkastamista perustellaan sillä, että on olemassa riski, että tykin osia myydään varaosiksi. Kuka myy, kenelle, miten todennäköistä tämä on? Eikö luvanvaraisten aseenosien vienti ulkomaille ole jo nyt lailla rajoitettu? Emme katso, että ”riski tykin osien viennistä varaosiksi” oikeuttaa loukkaamaan kansalaisten omaisuuden suojaa ja kulttuuriperinnön arvojen säilyttämistä. Tykeillä on myös useiden tuhansien eurojen rahallinen arvo.

Muutoin viitataan Suomen Asehistoriallisen Seuran 30.1.2026 asiasta antamaan lausuntoon.

SAHS Varapuheenjohtaja
Everstiluutnantti evp Kalle Seppälä